

Het bestuur van Meld Islamofobie maakt zich zorgen over de Wet toezicht informeel onderwijs en mogelijke willekeur in de uitvoering van de wet.

Wet toezicht informeel onderwijs geeft de overheid verregaande invloed om te oordelen over welke religieuze opvattingen binnen de opvoeding toelaatbaar zijn. Dit druist in tegen de kernwaarden van de rechtsstaat, waarin juist is vastgelegd dat de overheid zich niet mag bemoeien met persoonlijke keuzes op het gebied van opvoeding en geloof. Daarnaast bepaalt de overheid zelf wanneer sprake is van 'aanzetten tot haat of discriminatie', wat de toepassing van de wet onzeker en willekeurig maakt. Dit kan ertoe leiden dat activiteiten zoals koranonderwijs of het overdragen van waarden uit religieuze teksten onder strikte controle komen te staan. Wij zien hierin een risico voor de vrijheid van religieuze instellingen, gezinnen en de samenleving, en vinden het onacceptabel dat de overheid zich de rol aanmeet van toezichthouder op religieuze uitingen.

Het Meldpunt uit serieuze zorgen over de toepassing van deze wet, zeker in de context van het huidige (extreem) rechtse kabinet. Het is bekend dat dit kabinet regelmatig kritisch staat tegenover de islam en moslims in Nederland, waarbij beleidsmaatregelen soms lijken te zijn gericht op deze groepen¹. Deze wet kan worden opgevat als een poging om specifiek deze gemeenschappen te beïnvloeden en in een bepaalde richting te dwingen, wat bijdraagt aan segregatie in plaats van emancipatie. Vanuit juridisch oogpunt roept de wet sterke vragen op, aangezien zij ongrondwettelijk, polariserend en discriminerend lijkt te zijn. Deze wet past daarom ook in de lijn van het zogenaamde boerkaverbod (Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding) en financiering van moskeeën (Wet transparantie maatschappelijke organisaties)²

Deze wet druist in op verschillende artikelen in de Grondwet en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Een belangrijke zorg is dat de Wet toezicht informeel onderwijs mogelijk kan resulteren in ongelijke behandeling van diverse onderwijsvormen. Indien de wet specifiek gericht is op bepaalde informele onderwijsinstellingen, zoals die met een religieuze achtergrond, kan dit worden opgevat als discriminatie. Dit staat op gespannen voet met **artikel 1 van de Nederlandse Grondwet**, dat gelijke behandeling voor iedereen waarborgt en discriminatie verbiedt. Er bestaat een risico dat religieuze gemeenschappen te maken krijgen met strengere eisen en intensiever toezicht, wat hun vrijheid om onderwijs te organiseren op basis van religieuze overtuigingen aanzienlijk kan beperken.

Artikel 23 van de Grondwet waarborgt de vrijheid van onderwijs en stelt dat onderwijs mag worden ingericht volgens ieders geloofsovertuiging. Wet toezicht informeel onderwijs kan echter leiden tot ongewenste inmenging van de staat in informele onderwijsvormen zoals zondagsscholen en koranscholen. Strikte eisen aan methoden, curricula en kwalificaties van docenten dreigen de vrijheid van deze religieuze initiatieven ernstig te beperken, waardoor het recht om onderwijs te geven in overeenstemming met religieuze overtuigingen onder druk komt te staan.

¹ "Discrimineren van moslims in Europa blijkt bijna normaal geworden: 'Rot op naar je eigen land'". Volkskrant. 24-10-2024
"Discriminatie.nl maakt zich grote zorgen over over negatieve beeldvorming over moslims". Discriminatie.nl. 26-11-2024

² Stichting: boerkaverbod leidt tot islamofobie. NOS. 21-09-2020.

Artikel 6 van de Grondwet garandeert vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, inclusief het recht om deze overtuigingen te onderwijzen en te delen, bijvoorbeeld binnen informele onderwijsgemeenschappen. De voorgestelde wet kan deze vrijheid onterecht beperken door extra controle en verplichtingen op te leggen aan religieus geïnspireerd onderwijs.

Ook **artikel 9 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)** beschermt de vrijheid om religie openbaar of privé te belijden, met beperkingen alleen wanneer strikt noodzakelijk in een democratische samenleving. Het ontbreekt echter aan overtuigend bewijs dat streng toezicht op informele onderwijsinstellingen noodzakelijk is voor het waarborgen van fundamentele rechten, zoals veiligheid of onderwijs. Hierdoor dreigt de wet een onevenredige inperking van de godsdienstvrijheid te vormen.

Advies Meld Islamofobie

Meld Islamofobie signaleert dat er wetten worden voorgesteld die niet alleen in strijd zijn met de Grondwet, maar ook de polarisatie en segregatie van moslims versterken. Dergelijke ongrondwettelijke initiatieven dreigen ons af te voeren richting een autocratisch systeem waarin ideeën en overtuigingen worden gemonitord, met als gevolg een ondermijning van de democratie. Het meldpunt roept daarom met klem op om deze voorstellen niet verder te ontwikkelen en in plaats daarvan te streven naar een samenleving waarin diversiteit van ideeën en overtuigingen de ruimte krijgt, en waarin eenheid en cohesie worden bevorderd.